

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
13/543

Dato
9 SEPT 2014

Statnett SF - ny Hamang transformatorstasjon - klagesak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga den 18. desember 2012 Statnett konsesjon for ombygging av Hamang transformatorstasjon i Sandvika i Bærum kommune. I konsesjonssøknaden fra desember 2010 la Statnett frem to alternative løsninger for ombygging av transformatorstasjonen. Alternativ I med et konvensjonelt luftisolert 420 kV koblingsanlegg på samme areal som dagens transformatorstasjon og alternativ II med innendørs SF₆-isolert 420 kV koblingsanlegg. NVE har gitt konsesjon til alternativ I.

NVE mottok tre klager på vedtaket. I tillegg har Bærum kommune fremmet innsigelse til konsesjonsvedtaket. NVE har, i tråd med forvaltningsloven § 33, gjort forberedende behandling av klagene og konkludert med at det i klagene og innsigelsen ikke fremkommer vesentlige forhold som gjør at vedtaket bør omgjøres eller oppheves. NVE har derfor oversendt klagene og innsigelsen til Olje- og energidepartementet for endelig behandling.

Bakgrunn

Av konsesjonssøknaden fremgår det at Hamang transformatorstasjon er viktig for forsyningssikkerheten til Oslo, Asker og Bærum. Dersom denne ikke oppgraderes vil det kunne gi anstrengt drift av nettet fremover. NVE har i vurderingen av de konsesjonssøkte alternativene lagt vekt på at alternativ I kan realiseres tidligere enn alternativ II. Alternativ I kan realiseres uavhengig av fremdriften på nye E 16 noe alternativ II er avhengig av. NVE vurderer alternativ I som billigere enn alternativ II, selv når en tar i betraktning verdien av det frigjorte arealet.

Statnett opplyser i søknaden at de eier grunnen for begge de alternative prosjektene. Det er derfor ikke nødvendig å søke om ekspropriasjonstillatelse.

Klagene

Det har kommet tre klager på NVEs vedtak. *Ellen Svarstad Birkheim* klager på vegne av beboerne i Maarveien 11, 13, 15 og 17. Klager mener at det bør gis konsesjon til Alternativ II. Det anføres at alternativ II vil innebære mindre støy og elektromagnetiske felt og muliggjøre byutvikling i området. *Gjettum Vel* stiller seg bak vurderingene til beboerne i Maarveien 11, 13, 15 og 17, som er medlemmer i foreningen, og viser til støy og mulighet for fremtidig boligbygging som sentrale argumenter.

Jan Magnar Volle skriver i klagen at dette prosjektet ikke kan gis konsesjon før det er utarbeidet gode planer for hvordan den nærmeste bebyggelse kan skjermes mot støy fra transformatorene.

Bærum kommune har fremmet innsigelse mot NVEs konsesjonsvedtak. Kommunen mener at en løsning basert på fortsatt bruk og beslag av arealet på den eksisterende tomte til dagens Hamang trafostasjon ikke er fremtidsrettet. Kommunen ønsker at det gis konsesjon til alternativ II for å frigjøre areal og legge til rette for fremtidig byutvikling. Bærum kommune har fått Narud Stokke Wiik til å utarbeide planskisser med alternativ utnyttelse av dagens transformatoromt. Skissene viser at det på dagens transformatoromt kan etableres vesentlig flere boenheter enn det man tidligere har lagt til grunn. Sammen med det tilliggende arealet der blant annet Franzefoss har gruvevirksomhet, kan det i området legges til rette for inntil 1500 boenheter.

Departementet har drøftet innsigelsen i flere møter med Bærum kommune. Det er også avholdt møter med Statnett om saken.

Departementets merknader

Innledning

Departementet skal i klagebehandlingen vurdere de synspunkter klagerne kommer med. Departementet kan prøve alle sider ved saken og ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd. I departementets vurdering av om konsesjonen etter energiloven skal opprettholdes, må fordelene og ulempene ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en rasjonell måte.

Departementets vurdering

NVE konkluderer med at bygging av ny Hamang transformatorstasjon er nødvendig for å opprettholde forsyningssikkerheten. Departementet viser til at ingen av klagene er begrunnet med at oppgradering av Hamang transformatorstasjon ikke er et nødvendig tiltak for å bedre forsyningssikkerheten i Oslo, Asker og Bærum, og slutter seg til NVEs vurdering.

Klagene gir uttrykk for at tiltaket ikke i tilstrekkelig grad vil redusere naboenes belastning med støy og elektromagnetiske felt. Det påpekes at en oppgraderingsløsning etter alternativ 2, i tillegg til å redusere støybelastningen, også vil frigjøre areal til byutvikling. Mulighet for byutvikling er også det sentrale elementet i Bærum kommunes innsigelse. Det arealet som kan

frigjøres ved alternativ II er i søknaden anslått til 42 dekar. Området er et prioritert utbyggingsområde i gjeldende kommuneplan for Bærum.

Etter NVE fattet vedtak 18. desember 2012 har departementet mottatt nye kostnadsanslag for de to omsøkte alternativene. Kostnadene er beregnet til mellom 430 og 580 millioner kroner for alternativ I og mellom 500 og 660 millioner kroner for alternativ II. Departementet legger i det videre til grunn at alternativ II er 75 millioner kroner dyrere enn alternativ I. DNB har gjennomført en verdivurdering av det frigjorte arealet i 2009 til å være mellom 90 og 110 millioner kroner i 2012. Bærum kommune har innhentet nye anslag som tilsier en verdi på i størrelsesorden 300 millioner kroner i dag. Departementet merker seg at finanskrisen hadde betydning for verdivurderingen i 2009 og legger i det videre til grunn at verdien for arealet er høyere i dag. Gitt anslagene av de verdivurderte størrelsene over vil alternativ II i utgangspunktet være det samfunnsøkonomisk beste.

Selv om begge alternativene vil gi likeverdige forbedringer i forsyningssikkerheten i Oslo, Asker og Bærum, er det forskjeller mellom dem som er sentrale for departementets vurdering av hvilket alternativ som er mest samfunnsøkonomisk rasjonelt. Alternativ I kan etter Statnetts vurdering være idriftssatt høsten 2017. Alternativ II kan ifølge Statnett være idriftssatt rundt årsskiftet 2020/2021. Dette forutsetter imidlertid at arbeidene med ny E16 mellom Sandvika og Vøyen ferdigstilles uten forsinkelser. Det vil derfor kunne være en periode på om lag 4 år hvor driften kan være anstrengt. Statnett legger imidlertid til grunn at det er mulig å gjøre utbedringer på eksisterende Hamang transformatorstasjon og andre anlegg forbundet med denne slik at driften av eksisterende transformatorstasjon kan sikres i perioden etter at alternativ I kunne vært idriftssatt. Statnett anslår disse kostnadene til om lag 230 millioner kroner. Statnett har opplyst overfor departementet at enkelte av disse tiltakene trolig kan gjøres i andre anlegg enn eksisterende Hamang transformatorstasjon og dermed kunne ha verdi også etter etablering av ny stasjon på Hamang. Omfanget og betydningen av dette er imidlertid usikkert og departementet legger til grunn at en vesentlig del av kostnadene i alle tilfeller vil være forbundet med midlertidige anlegg, og således må regnes som en ekstrakostnad ved valg av alternativ II.

Departementet har vært i kontakt med samferdselsmyndighetene som opplyser om at nye E16 er et prioritert prosjekt og at finansieringen av prosjektet er avklart. Departementet legger til grunn at den videre fremdriften av E16 går etter de planer som nå foreligger for prosjektet.

Om det skulle vise seg at alle oppgraderingene av eksisterende transformatorstasjon og anlegg tilknyttet denne er nødvendige, vil summen av anslagene for kostnader for alternativ I ligge i størrelsesorden 200 millioner under anslagene for alternativ II. Da er det ikke tatt hensyn til verdiøkningen for omkringliggende arealer som også kan utvikles til bolig- eller byutviklingsformål. Det er heller ikke tatt i betraktning at alternativ II vil gi mindre støy og at et SF₆-anlegg vil kunne gi området et bedre visuelt uttrykk. På den annen side vil eksisterende 47 kV ledning fra Hamang mot Berger bli sanert på et senere tidspunkt, noe som isolert sett taler for alternativ I.

Etter departementets syn vil begge alternativene gi akseptable virkninger for den omkringliggende bebyggelsen, og klagen på støy fra driftsfasen og anleggsfasen er ikke i seg selv avgjørende for hvilket alternativ som bør velges. Departementet legger også til grunn at disse vil ligge innenfor dagens retningslinjer for støy fra anlegg og drift.

Når det gjelder anførselene om elektromagnetiske felt viser departementet til NVEs vurdering der det går fram at verken alternativ I eller alternativ II innebærer elektromagnetiske felt over utredningsgrensen på 0,4 mikrotelsla for boliger. Videre finner NVE at alternativ II antas å gi lavere feltpåvirkning for boliger, da transformatoren flyttes lengre vekk fra eksisterende boliger. Departementet slutter seg til NVEs vurderinger og finner at hensynet til å unngå elektromagnetiske felt ved boliger ikke i seg selv er et avgjørende argument for valget mellom de omsøkte alternativene.

Hamangområdet ligger i umiddelbar nærhet til Sandvika og må betraktes som et svært verdifullt område for en videre utvikling av Sandvika-regionen, slik gjeldende kommuneplan legger opp til. Transformatoranlegg har svært lang levetid og det vil etter departementets syn generelt være uheldig å binde opp store sentrumsnære arealer til virksomhet som har akseptable alternative plasseringsmuligheter. Departementet er av den oppfatning at verdien av de frigjorte arealene, verdiene av omkringliggende arealer og øvrige eksterne effekter taler for alternativ II.

Med bakgrunn i Statnetts søknad og NVEs vurderinger legger departementet til grunn at bygging av ny Hamang transformatorstasjon er samfunnsøkonomisk lønnsomt uavhengig av hvilket alternativ som legges til grunn. Videre finner departementet at summen av usikkerhet knyttet til byggekostnader, midlertidige tiltak og verdien av dagens transformatorstasjon som fremtidig byggeområde, gjør det vanskelig å fastslå hvilket alternativ som er det mest lønnsomme. I avveien mellom de to alternativene legger departementet derfor vekt på at Sandvika ligger er en del av Stor-Osloregionen, der det forventes betydelig befolkningsvekst framover. Dette tilsier et økende press på kollektivknutepunktene rundt Oslo og en langsiktig høy tomtpris ved disse. For at Bærum kommune skal kunne ta sin del av denne veksten er det videre sentralt at de potensielle utbyggingsområdene kommuneplanen legger opp til kan realiseres. Etter en helhetsavveining finner derfor departementet at det bør gis konsesjon til alternativ II med SF6-anlegg.

Departementet forutsetter at Statnett vurderer hvilke muligheter som foreligger for tilfredsstillende drift av anlegget i en noe lengre periode enn tilfelle ville vært for alternativ I. Departementet forutsetter videre at Statnett inngår et hensiktsmessig samarbeid med de ansvarlig for veiprosjektet slik at den nye transformatorstasjonen kan idriftsettes så tidlig som mulig.

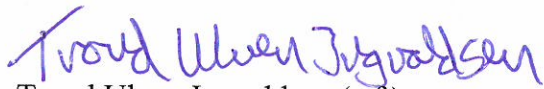
Konklusjon

Bærum kommunes innsigelse til konsesjonssøknaden tas til følge. Statnett gis konsesjon til bygging av ny Hamang transformatorstasjon etter alternativ II med SF6-anlegg.

Departementets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

NVEs bes utstede ny anleggskonsesjon basert på departementets vedtak.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
underdirektør

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

GJETTUM VEL /v Bernt Lie	Postboks 1	1346	GJETTUM
Jan Magnar Volle	Maarveien 9	1346	GJETTUM
Ellen Svarstad Birkheim	Maarveien 13	1346	GJETTUM
Statnett SF	Postboks 4904 Nydalen	0423	OSLO
Bærum kommune		1304	SANDVIKA